

Nierówności dochodowe w Polsce

Anita Szymańska
Grzegorz Pawłowski
Radosław Kleina

Nierówności dochodowe w Polsce

**Skala zjawiska
i jego determinanty**

Wydawnictwo
Uniwersytetu
Gdańskiego

Gdańsk 2024

Recenzent

dr hab. Małgorzata Gawrycka, prof. PG

Redakcja, skład i łamanie

Violet Design / Wioletta Kowalska

Projekt okładki i stron tytułowych

Studio Spectro

Publikacja sfinansowana ze środków Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu
Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-635-7

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wstęp	7
-------------	---

Rozdział I

Pojęcie nierówności ekonomicznych i metody ich pomiaru	11
1.1. Nierówności ekonomiczne oraz ich rodzaje	11
1.2. Sposoby pomiaru nierówności ekonomicznych i dylematy z tym związane	16
1.3. Sposoby gromadzenia danych	29

Rozdział 2

Diagnoza nierówności dochodowych w Polsce na tle krajów OECD	31
2.1. Zróżnicowanie dochodowe mierzone współczynnikiem Giniego	31
2.2. Analiza rozkładu dochodów z użyciem grup decylowych	35
2.3. Skala ubóstwa	41

Rozdział 3

Determinanty nierówności dochodowych w Polsce	45
3.1. Przyczyny rosnących nierówności dochodowych na świecie	45
3.2. Struktura dochodów według źródeł	47
3.3. Aktywność zawodowa a zróżnicowanie dochodów	53
3.4. Czynniki wpływające na wysokość płac	56
3.5. Znaczenie premii edukacyjnej dla kształtowania się dochodów	61
3.6. Grupy uzyskujące najwyższe płace	68
3.7. Zróżnicowanie dochodów w zależności od miejsca zamieszkania ...	71

Rozdział 4

Polityka państwa wobec nierówności dochodowych	75
4.1. Nierówności dochodowe jako wyzwanie dla polityki publicznej	75
4.2. Państwa demokratyczne wobec nierówności dochodów	83

4.3. Redystrybucyjna rola systemu podatkowego	87
4.4. Transfery jako narzędzie redystrybucji bezpośredniej	96
4.5. Predystrybucja w kontekście zapewnienia równych szans	104
Zakończenie	113
Bibliografia	119
Spis tabel i rysunków	129
Załącznik 1	
Rozkład pracowników według poziomu wykształcenia i poziomu zarobków w stosunku do mediany zarobków (2020 r.)	133